

Archiwum Żydowskiego Instytutu Historycznego
im. Emanuela Ringelbluma

Komitet Żydowski w Tarnowie
(1945-1949)

sygn. 365/

oprac. mgr Agnieszka Reszka

Warszawa 2023

Wstęp

Zarys historyczny

Powołany w lutym 1945 r. Okręgowy Komitet Żydowski w Tarnowie miał na celu odbudowę życia żydowskiego dla powracających tarnowskich Żydów, ocalałych w ukryciu, obozach lub ZSRR. Na jego czele stanął Chaim Schiffer. Na początku 1946 r. tworzyły go następujące osoby: Ch. Schiffer – przewodniczący, Mila Kloppholz – wiceprzewodnicząca, Franciszka Kryszał – sekretarz, członkowie – Uszer Bleiweiss, Wanda Rubin, Abraham Betrübmiss, Marek Kohn, Leizer Rauch, Józef Kornilo. 15 czerwca 1946 r. w wyniku międzypartyjnych ustaleń dokonano wyboru nowych władz. W skład komitetu weszli wtedy: M. Kohn – przewodniczący (adwokat, członek Ichudu), Aron Sporn – wiceprzewodniczący, L. Rauch – sekretarz, Salomon Blond – skarbnik, członkowie – Ignacy Goldfinger, J. Kornilo, Jakub Garnreich, Nuchim Reiter, Izrael Bienenstock, Dawid Weiser, U. Bleiweiss. Komitet dzielił się na wydziały i referaty. W 1947 r. w strukturze komitetu znajdowały się: Wydział Ewidencji i Statystyki, Wydział Opieki nad Dzieckiem, Wydział Opieki Społecznej, Wydział Kultury i Propagandy, Referat Produktywizacji, Referat Ziomkostw. W 1946 r. znaczna część pracy koncentrowała się na niesieniu pomocy żydowskim repatriantom z ZSRR. Szczególnie dużo uwagi poświęcano problemowi zatrudnienia ludności żydowskiej. Już w lutym 1945 r. zdołano uruchomić spółdzielnię krawiecką przy ul. Urszulańskiej 15.

Nieznana jest data i okoliczności przekazania akt PKŻ w Tarnowie do Archiwum ŻIH. Archiwum Powiatowego Komitetu Żydowskiego w Tarnowie zachowało się w stanie szczątkowym i bardzo słabo oddaje szeroki zakres działalności komitetu. Zachowało się niewiele korespondencji i fragment dokumentacji *Buchalterii*. Nie zachowały się protokoły, ani inne dokumenty organizacyjne.

Wykaz skrótów

j.ang. – język angielski
 j.franc. – język francuski
 j.pol. – język polski
 j.żyd. – język żydowski
 fot. – fotografia
 mps – maszynopis
 mps pow. – maszynopis powielany
 PKŻ – Powiatowy Komitet Żydowski
 rkps – rękopis
 WKŻ – Wojewódzki Komitet Żydowski

Inwentarz

1. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Korespondencja wychodząca z Powiatowego Komitetu Żydowskiego Żydowskiego Tarnowie (zaświadczenia potwierdzające tożsamość, dane osobowe, adres zamieszkania, posiadanie nieruchomości, kwalifikacje zawodowe, korespondencja wychodząca z Wydziału Ewidencji, Apropowizacji i in).
I-VIII.1946, mps, j. pol., luźne, s.
2. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Korespondencja przychodząca.
1948-1949, rkps, mps, j. pol., j. żyd., luźne, s.
3. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Lista Żydów zamieszkałych w Tarnowie zarejestrowanych na macę.
10.03.1949, mps, j. pol., luźne, s.
4. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Księga przychodów i rozchodów z magazynów PKŻ (żywność, odzież, węgiel i inne artykuły).
1946-1947, rkps, j. pol., poszyt, s.
5. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Buchalteria. Alegaty: noty buchalteryjne, asygnaty kasowe i magazynowe, rachunki, zapotrzebowania, podania od osób indywidualnych o przyznanie pomocy finansowej lub produktowej i in. za luty 1947 r.
II 1947, rkps, mps, druk, j. pol., poszyt, s.
6. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Buchalteria. Alegaty: noty buchalteryjne, asygnaty kasowe i magazynowe, rachunki, zapotrzebowania, podania od osób indywidualnych o przyznanie pomocy finansowej lub produktowej i in. za wrzesień 1947 r.
IX 1947, rkps, mps, druk, j. pol., poszyt, s.
7. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Buchalteria. Alegaty: noty buchalteryjne, asygnaty kasowe i magazynowe, rachunki, zapotrzebowania, podania od osób indywidualnych o przyznanie pomocy finansowej lub produktowej i in. za marzec 1948 r.
III 1948, rkps, mps, druk, j. pol., poszyt, s.
8. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Buchalteria. Alegaty: noty buchalteryjne, asygnaty kasowe i magazynowe, rachunki, zapotrzebowania, podania od osób indywidualnych o przyznanie pomocy finansowej lub produktowej i in. za luty 1948 r.
IV 1948, rkps, mps, druk, j. pol., poszyt, s.
9. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.
Buchalteria. Alegaty: noty buchalteryjne, asygnaty kasowe i magazynowe, rachunki, zapotrzebowania, podania od osób indywidualnych o przyznanie pomocy

finansowej lub produktowej i in. od lipca do września 1948 r.
VII-IX 1948, rkps, mps, druk, j. pol., poszyt, s.

10. Powiatowy Komitet Żydowski w Tarnowie.

Buchalteria. Alegaty: noty buchalteryjne, asygnaty kasowe i magazynowe,
rachunki, zapotrzebowania, podania od osób indywidualnych o przyznanie pomocy
finansowej lub produktowej i in. od kwietnia do czerwca 1949 r.

IV-VI 1949, rkps, mps, druk, j. pol., poszyt, s.